

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz 8-iej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych

TEATR
„VICTORIA”
Początek w dniu powszednie od g. 4 1/2, w dniu świąteczne od g. 4 1/4.

Wielki program od soboty 21-go do poniedziałku 23-go grudnia włącznie 3 wieczory śmiechu

URWIS

Arcywesoła farsa w 5-ciu aktach.

Wędrowna pchła
Komiczne
Polowanie w Afryce
Natura

KINO
„CZARY”
Początek w dniu powszednie o g. 5-iej, w dniu świąteczne o g. 3-iej.

SWIĄTECZNY PROGRAM
DZIKI KWIAT
Przepiękny romans w 5-ciu aktach, z uroczą *Egede Nissen* i znakomitym *Nilsem Chryszandrem* w rolach głównych

TYLKO DWA DNI!
Polowanie na antylopy
Natura
PSI DOWCIP
Znakomita komedia

3-cia Polska na

Loterja Inwalidów Wojennych

Klasowa Warszawa Trębacka 2.

Na 32.000 losów 16.000 i 1 premja wygrywają razem

3 miliony 516 tysięcy 250 marek 2000

Największa wygrana 300,000 marek

CENA LOSU w każdej klasie 28 mk., 1/2 losu 14 mk., 1/4 losu 7 mk., 1/8 losu 3 mk. 50 fen.

➔ Ciągnięcie pierwszej klasy 30 i 31 grudnia 1918 r. ➔

Losy są do odebrania. Loterja przejęta została na własność przez Ministerstwo Wojskowe.

Tomasz Jasiński Notariusz (rejent) przy Wydziale Hypotecznym Sądu Pokoju m. Piotrkowa utworzył Kancelarię w Belchatowie.

Dola słowacka

Słowacy nie stanowili nigdy jednolitego, suwerennego państwa. Stąd brak tradycji państwowej podobnej, jaką mają ich sąsiedzi Polacy lub Czesi. Chwilowo są pod rządami czeskimi to znów dostają się pod władzę naszego Bolesława Chrobrego, aż na długie wieki przykuł ich do siebie madyaryzm.

Dwa miliony Słowaków bez tradycji stają się igraszką losu, jak piłka podawana sobie z rączki do rączki. Oto rozniósł dzienniki wieść, że układ czecho-madziarski, zawarty w Budapeszcie, pozwala Czechom już przed kongresem zagarnąć 16 komitatów słowackich i polskich w północnych Węgrzech. I to się dzieje jako samostanowienie Słowaków, którzy naprawdę ani sami tu jeszcze nie przemówili, ani też od nich nikt tego nie żądał. Wcieliła się ich do państwa czeskiego. Wycierpieli moc od hakatyizmu madyarskiego. Uwolnienie się od Budapesztu będzie w każdym razie dla nich obrotem na dobre, niewiadomo tylko jeszcze, czy na lepsze.

Równocześnie przybiega wieść, jakoby Słowaczyna organizowała się jako samodzielna jednostka polityczna. Może to wieść i prawdziwa. Czy tak, czy owak, na czasie będzie dać parę uwag o tworzeniu się odrębności narodowej słowackiej.

W 1861 roku słowackie narodoze zebrań w Turczańskim św. Marcynie uchwalając memorandum karnie, podkreślali odrębność swoją i państwowość języka słowackiego, domagali się aby ten język był organem życia politycznego w całej Słowaczynie. Żądali słowackiej akademii prawniczej i katedry filologii słowackiej w Peszcie. Ich odrębność wystąpiła i odbiła się najsilniej w literaturze.

Przez długie lata posługiwali się czeskim językiem jako literackim, kiedy to czeszczyzna miała taką wziętość, że Paprocki nasz po polsku i po czesku pisał, a współcześni Górnickiemu Polacy ledwo za słaski próg przeszli, już po czesku honorowali. Nie urastają stąd jednak żadne prawa Czechom, jak nie rościmy sobie i my ich dla siebie na wschodzie naszym z tego jedynie powodu, że tam polszczyzna ongiś arystokratyczne miała miejsce. Już w XVIII wieku panowanie czeszczyzny tu słabnie i niknie pod działaniem patrysty Antoniego Bernolaha († 1813), który odrębność słowacką wobec czeskiej narodowi uświadomił. Uświadomienie to pogłębiło się i rosło tak, że gorący patriota czeski Paweł Szafarzyk uznać musiał słowacki za osobny język wobec czeszczyzny w swych dziełach, dotąd przez świat naukowy ceniony i przez ludzi poważnych. Nie było to po myśli Czechów, Havliczek Borovský strasznie się na Słowaków o to markocił, bo on pod Tatrami widział siłę czeskiej Pragi—ale darmo.

Samoodrębność słowacka datuje się stanowczo w r. 1844. Pierwszy rocznik czasopisma „Nitra” wydany był po czesku. Drugi już ukazał się po słowacku. Zaraz pojawiły się obok „Nitry” inne wydawnictwa również już literacką słowacką jak „Narodne Slovenske Nowiny” i „Slovenske Pohliady”. Sprawcą tego był Ludwik Sztew, przywódca literacki i polityczny w narodzie. Jest on niejaki przeciwnikiem Kokara, poety, co po czesku jeno pisał. Stąd Czesi Kollara pod niebo wystawiają, gdy pamięci Sztewa bynajmniej nie błogosławią. Ze Sztewem współpracował literat Hurban, który to w 1848 powstanie przeciw madyarom wzniecił na Słowaczynie. Obok nich jako trzeci w trójcy narodowej stał pastor Michał Ho-

dża namiętny przeciw Kollarowi obrzuca i szermierz samodzielnosci słowackiego języka jako literackiego. Jego pisownia ujedno-tajniła piśmiennosc słowacką, on zjednoczył i twackiz koło pisarzy słowackich. Były już po nich usiłowanie, by czeski przyjął za literacki ze względu tego, iż włączności z Czechami większą mieli by siłę Słowacy przeciw madyarom. Względ ten dzisiaj upada. Usiłowania jednak były bezskuteczne pomimo, że wzajemność czesko-słowacką pielegnował z wielką siłą i zrozumieniem obopólnego interesu, gdy szło o przeciwstawienie się tu Niemcom tam Madyarom.

To warto dziś przypomnieć. Nie zawadzi może mimo chodem odświeżyć w pamięci polskiej, że z najbliższego otoczenia Sztewa, patriotycznie natchnionego Słowaka, zawitał do szeregów polskich wybitny poeta Samo Chalupka (1812—1883) jako ochotnik i na polu walk o naszą niepodległość zostawił głębokie ślady krwi słowackiej, za wolność polską przelanej. I ten pobratym nasz stał się wśród swoich popularnym przez śpiew o słowackich junakach z IV wieku po Chrystusie, co to nie chcieli cesarzowi rzymskiemu hołdować i woleli zginąć rycersko niż ugiąć się w niewolę. A siła większa i uczucie jego jak w „Maratoni” Ujejskiego—powiada krytyka.

Czy ich potomków duchowych czesko-słowackie rozwiązanie uszczęśliwi?

G. R.

W sprawie ziem litewskich.

Dnia 5 grudnia na posiedzeniu Zarządu Głównego Polskiego Stronnictwa Ludowego w Krakowie została jednogłośnie uchwalona następująca deklaracja, w sprawie ziem litewskich.

Stwierdzając, że ludność polska stanowi na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego pod względem liczebnym czynnik równorzędny z elementem litewskim i bia-

loruskim, zaś, czynnik dominujący pod względem kulturalnym i ekonomicznym domagamy się, aby Rząd Polski zgodnie z wolą tej ludności tylekrotnie wyrażaną, w czasie wojny w różnych petycjach, adresach i memorjalach, czynnie zajął się temi częściami Litwy historycznej, które są polskie lub ku polskości należą.

Ta „nowa Polska” na ziemiach Wielkiego Księstwa, przewyższająca rozległością całą Galicję, a sięgająca po Berezynę, zajmuje obszar przeważnej części guberni Grodzieńskiej, Wileńskiej z Wilnem jako ośrodkiem bezwzględnie polskim i części Mińskiej.

W tym celu domagamy się od Rządu polskiego:

a) Zorganizowania jak najspieszniejszej i dostatecznej samoobrony i pomocy wojskowej celem obrony naszego życia, mienia i kultury na tych ziemiach, niszczonych zarówno przez władze bolszewickie jak i rabujące hordy niemieckie.

b) Domagamy się akcji dyplomatycznej dla unicestwienia całej dotychczasowej przeciwko nam skierowanej roboty niemieckiej na tych ziemiach oraz rozciągnięcia na nie polskiego aparatu administracyjnego.

c) W razie braku własnych sił dla przeprowadzenia niezbędnej akcji, żądamy zwrócenia się o pomoc do koalicji.

Co do całego obszaru historycznej Litwy —

domagamy się wdrożenia kroków do jej samookreślenia się przez Litwinów, Polaków i Białorusinów bez wszelkiej obcej ingerencji.

Nim zaś nastąpi definitywne ułożenie prawnego stosunku tych ziem do Państwa Polskiego na podstawie ewentualnej dobrowolnej umowy:

domagamy się dostatecznej reprezentacji tych ziem w centralnych ciałach rządowych i prawodawczych w Warszawie w szczególności udziału przedstawiciela Polskiej Litwy w gabinecie warszawskim.

Z uwagi, że ziemie Wielkiego Księstwa litewskiego, pozostające z górą 500 lat w unji z Państwem Polskiem stanowią przyrodniczą i gospodarczą całość z naturalnym oparciem o wybrzeże Bałtyku, najnaturalniejszym rozwiązaniem problemu ziem litewskich byłaby unia całego Ks. litewskiego z państwem polskim.

Naród Polski jednak zgodnie ze swoją tradycją, daleki jest od chęci narzucania związku państwowego z sobą komukolwiek—bądź wbrew jego woli.

To też Litwini i Białorusini mają kompletną swobodę do wyłączenia się ze Związku ludów Księstwa, oraz zrywanie łączności z Polską. Jednakże wtenczas zmuszeni będą ograniczyć się wyłącznie do terytorjum ściśle etnograficznego, na którym posiadają przewagę. Polski zaś obszar wraz z Wilnem będzie musiał wejść w skład państwa polskiego.

Powtarzamy tu raz jeszcze — Polacy

kursu słuchacze otrzymają świadectwa instruktorów i majstrów ceglanych.

Zajęcia na kursie trwać będą codziennie od 6 do 9 i pół wieczorem oprócz świąt i niedziel w ciągu dwóch semestrów.

Pierwszy semestr rozpocznie się 7 stycznia i trwać będzie do końca kwietnia, semestr drugi drugi od pierwszych dni września do Nowego Roku. Miesiące let-

nie: maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień przeznaczone są na obowiązkową praktykę w ceglanych, pod kierownictwem specjalistów.

Przyjmowani będą kandydaci, którzy: 1) ukończyli lat 18, 2) wykażą się świadectwem conajmniej cztero oddziałowej szkoły początkowej elementarnej, 3) posiadający dłuższą praktykę zawodową, a

bez wymaganego świadectwa szkolnego będą przyjęci, jeżeli złożą egzamin wstępny, świadczący o ich przygotowaniu do korzystania z wykładów. Najwięcej pożądanymi są rzemieślnicy metalowi i drzewni. Od wszystkich słuchaczy wymaga się znajomości języka polskiego.

Opłata: wpisowe mk. 10.-; za naukę mk. 129. rocznie w trzech ratach: przy za-

pisaniu się 1-go maja i z 1-go października.

Zapisy przyjmuje Wydział Odbudowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Warszawa, Kredytowa 9. VI piętro, Kancelarja. Składać należy metrykę, świadectwo szkolne i zawodowe.

Zapisy do 2-go stycznia, rozpoczęcie wykładów 7-go stycznia.

Dr. J. MARCZEWSKI CHOROBY OCZU
przyjmuje od 2-4 pp.
ul. Piękna, 19 w Częstochowie. 1986.

WZNOWIENIE

MOJE PISEMKO

Tygodnik obrazkowy dla dzieci

2045

pod redakcją

MARJI BUJNO-ARCTOWEJ

ROK XIV.

1919

Kwartalnie: w Warszawie 6 mk. z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową mk. 7.

Numery okazowe na żądanie darmo

Księgarnia M. ARCTA w Warszawie, Nowy Świat 35

Doktor Ignacy Adamski

Ordynator oddziału chirurgicznego Szpitala Czerwonego Krzyża w Piotrkowie
przyjęcia codziennie od 9-12 i 3-5. Aleja 3 Maja Nr. 14.

Pierwsza polska fabryka gilz

KAZIMIERZA KLENCKIEGO
w Piotrkowie, Kaliska L. 93

poleca Sz. Publiczności swoje wyroby gilz higienicznych, wyrabianych za pomocą maszyn ze wzorową czystością, z najlepszych obecnych bibulek tak krajowych jak i zagranicznych, po cenach niskich. Jednocześnie zawiadamiam W. P. handlujących w miejscu i na prowincji, że otworzyłem skład hurtowy gilz, sklep p. Malinowskiego, ul. Sieradzka L. 5, dom p. Szymańskiego w Piotrkowie, nabywać można hurtowo po cenie fabrycznej.

1949

Z poważaniem K. Klencki.

Telefony,

piorunochrony, numeratory, dzwonki elektryczne i t. p. urządza i naprawia elektrotechnik Tomasz Banaśkiewicz, ul. Rokszycka L. 4. vis-a-vis ogrodu Bernardyńskiego.

ZAWIADOMIENIE

Komisji Aprowizacyjnej miasta Piotrkowa

W sklepach Komisji Aprowizacyjnej m. Piotrkowa odbywa się sprzedaż następujących towarów: 828

W sklepie centralnym (Bykowska 73) i »Hurtowni« (Aleja 3 Maja 10).

Bez kartek i kuponów:

1. Włoszczyzna suszona.
2. Figi i rodzynki.
3. Żelazne garnki i rondle
4. Soki owocowe.
5. Pasta do butów.
6. Kawa wyborowa (mieszanka prawdziwej z cykorią figową).
7. Szuwaks.
8. Szczotki ryżowe.

Bez kartek: W sklepie Centralnym i Hurtowni

9. Płótno na ręczniki ewentualnie na bieliznę.
10. Skarpetki.
11. Pończochy damskie i dziecięce.
12. Krochmal.
13. Marmelada po 6 kor. funt.
14. Nici i guziki.

Dla zakładów fabrycznych i rzemieślniczych Biuro Komisji sprzedaje smar do wozów, olej mineralny i cylindrowy i t. d.

Adres Redakcji: Piotrków, Bykowska, 71 parter

Redakcja otwarta od godziny 12-iej do 1-iej w południe w dni powszednie i w niedziele. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Administracja otwarta od godziny 9 do 1 rana i od 4 do 7 popołudniu
Cena poszczególnego numeru 30 hal. = 20 fenigów.

Redaktor naczelny Franciszek Dutkiewicz

Druk. Państw. w Piotrkowie, ul. Bykowska L. 71.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny Tadeusz Kowalski

MASŁA, ŚMIETANY I MLEKA

DOSTAW

w każdej ilości poszukuje

2020

Dom Handl.-Komisowy S. Bieliński i S-ka Łódź, ul. Kościuszki L. 17

NA GWIAZDKĘ

Ozdoby na choinkę, gry dziecięce i towarzyskie, karty do gry, materiały piśmienne, także do nabycia okazującej aparat fotograficzny cena 100 koron. Agencja gazet Krakowskich Warszawskich, najświeższe żurnale mąd. Herbaton, zastępuje w zupełności herbatę, paczka 2 kor. poleca sklep Marji Nowakowskiej Piotrków Kaliska 18. 1959

Ogłoszenie

Zawiadamia się niniejszym osoby interesowane że dla zlikwidowania b. Okręgu V P. O. W. została utworzona Okręgowa Komisja Likwidacyjna, urzędująca w gmachu Dowództwa Wojskowego (lewe skrzydło II pokój 216) Wzywa się interesowanych do zgłaszania się tamże w godzinach 9-12 i 3-6.

Do wynajęcia zaraz duża, sala i trzy mieszkania z gazem przy ulicy Legionów. Oferty J. M. Dziennik Narodowy.

Pokójumeblowany z gazowym oświetleniem, oddzielnym wejściem i utrzymaniem do wynajęcia od 1 Stycznia. Aleja 3 Maja Nr. 16 II piętro po lewej stronie. 2036

Potrzebne zaraz mieszkanie 2-3 pokoi z kuchnią w środku miasta. Oferty pod »Mieszkanie« proszę składać w sklepie W-go Banaszewskiego ul. Kaliska.

Potrzebna na wieś nauczycielka z muzyką, do jednego chłopczyka 9-cio letniego. Bliższe informacje w biurze pośrednictwa przy Tow. Ochrony Kobiet, gmach po-Bernadyński, codziennie od 10-12.

Woźny piotrkowskiej policji powiatowej ogłasza że przechodząc ul. Bykowską, Kaliską, plac Marjański, Staro-Warszawską na Bugaj, zgubił książkę z pokwitowaniami w odbiorze rządowych korespondencji, prosi znalezcę o przyniesienie takowej do biura policji powiatowej (pokój Nr. 8) za wynagrodzeniem.

3 pokoje i kuchnia potrzebne. Adres proszę zostawić w Administracji dla »śródmieści«. 2033

Tabela tymczasowa

wygranych 5-iej klasy 4-iej Loterii Klasycznej R. G. O.

16 ty dzień ciągnięcia

Na Nr.Nr. 1442 mk. 500, 4203 — 350
5093—350, 6701—350, 7446—1000, 8359
1000, 8389—350, 9039—500, 9105 — 350,
9713—350, 11319—350, 11680—350, 12022
—500, 12397—350, 14204—350, 16538—500,
23267 — 350, 25404 — 350, 25418 — 500,
26082 — 500, 27609 — 350, 27946 — 350,
30423 — 500, 31808 — 350, 35275 — 350,
36096 — 350, 37951 — 500, 39117 — 500,
39375—350, 43085 — 1000, 43940 — 350,
44046—350, 45329 — 1500, 46554 — 500,
48076—350.

17 ty dzień ciągnięcia

Na Nr. 2291 mk. 1000, 6757—201500,
9483—1000, 20740 — 1000, 24003 — 350,
26508 — 500, 28334 — 500, 30943 — 350,
35465 — 500, 40418 — 350, 42256 — 500,
43313—350, 45090—500,

Czas odnowić prenumeratę

Adres Administracji: Piotrków, Bykowska 71.

Prenumerata miesięczna w Piotrkowie 4 kor. na prowincji i zagranicą 4 kor. 70 halerszy. Cena ogłoszeń przed tekstem za wiersz petitowy 2 kor. 40 hal. (1 mark. 50 fenig.) po tekście 1 kor. 60 hal. (1 marka), na czwartej stronie wiersz petitowy 60 hal. (38 fenig.), drobne ogłoszenia za słowo 10 hal. (6 fenig.). Ostatnia strona 200 koron, $\frac{1}{2}$ strony 100 kor., $\frac{1}{4}$ —50 K. W Niedziele i święta 50 proc. drożej.